

Umeå School of Business and Economics
Business Administration, Umeå University

RiseB
Research Institute for
Sustainability and Ethics in Business

Särkopplingar i företagens hållbarhetsarbete¹

¹Bygger på studier utförda av: Stål, H.^{1*};Corvellec, H.^{**}

^{*}Research Institute for Sustainability and Ethics in Business (RiseB),
Umeå School of Business and Economics, Sweden;

^{**} Department of Service Management and Service Studies, Lund University

Vad menas med särkoppling?

- Organisationers prat, beslut och handlingar hänger inte samman.
- Nyinstitutionell organisationsteori
 - Organisationer eftersträvar legitimitet i relation till omvärldens förväntningar och krav
- Motstridiga krav och förväntningar leder till särkoppling/organiserat hyckleri.

Umeå School of Business and Economics
Business Administration, Umeå University

2

Varför prata om särkoppling i relation till företagens hållbarhetsarbete?

- Misstanken om "greenwash"
 - Ex. uppförande/etiska koder
- Men gör mer och bättre kontroll att möjligheten till särkoppling minskar?
 - Blir företagen då hållbarare?

Umeå School of Business and Economics
Business Administration, Umeå University

En studie av särkoppling i svenskt mode

- Modebranschens hållbarhetsproblem
 - Textilavfallet uppmärksammas alltmer
- Cirkulär ekonomi – en ny hållbarhetstrend
 - Design, reparation, återanvändning, återvinning
 - Nya förväntningar på företag

Umeå School of Business and Economics
Business Administration, Umeå University

Cirkulär ekonomi hos svenska modeföretag

- Kärnaktiviteter hos svenska modeföretag:
 - Design, inköp, distribution, försäljning

Insamlingsssystem

Insamlingssystemen

- Sortering mm. utförs av företagen (premiumvarumärken)
- Sortering mm. utförs av samarbetspartners (snabbmode)
 - "...det handlade också om hantering, sortera och skicka iväg men lagom mycket jobb tycker jag, det blir inte mer tufft arbete för [butikspersonal], utan det är egentligen bara samla in, man skriver ett typ av kvitto så man vet hur många plagg varje person har lämnat in och så" (Butikskoordinator, FilippaK)
 - "...Idag så skänker vi det till Myrorna, så det är inget som går tillbaka till Indiskas produktion, utan vi ser ju att det återanvänds på ett annat håll istället." (Hållbarhetschef, Indiska)

Samarbetspartner: I:Collect

Om insamlingsystem

- *Horisontell särkoppling*
 - "Icke-inkräktande"-aktiviteter
 - Påverkar inte affärsmodellens kärnaktiviteter
 - D vs ingen påverkan på design, inköp, distribution och försäljning
 - Riskerar inte modets "snabbhet" eller premiummärkets exklusivitet.

Diskussion

- **Varför väljer företagen dessa icke-inkräktande handlingar?**
 - Prat och handling ger mer legitimitet än enbart prat
 - Kan användas för att forma förväntningar kring vad som är lämpligt handlande i en bransch
 - Handlingar rymmer vissa aspekter som stödjer affärsmodellen
 - Mildrar konsumentens känsla av skuld
 - Uppmanar till nya köp
- **Vad ger företagen möjligheten att göra så här?**
 - Cirkulär ekonomi är en öppen diskussion utan tydliga krav på vilket handlande som är lämpligt

Vad säger det oss om företags hållbarhetsarbete?

- Växlande (hållbarhets)moden både begränsar och ger företagen handlingsutrymme
 - VAD företagen fokuserar på bestäms av externa aktörer
 - Men HUR de ska göra det kontrolleras i stor utsträckning av dem själva
- Proaktivt, formar normer
- Inte bara prat
- Men multipla motiv

Referenser

- Bromley, P., & Powell, W. W. (2012). From smoke and mirrors to walking the talk: Decoupling in the contemporary world. *Academy of Management Annals*, 6(1), 483-530.
- Brunsson, N. (1989). The organization of hypocrisy: Talk, decisions and actions in organizations. John Wiley & Sons.
- DiMaggio, P., & Powell, W. W. (1983). The iron cage revisited: Collective rationality and institutional isomorphism in organizational fields. *American Sociological Review*, 48(2), 147-160.
- Meyer, J. W., & Rowan, B. (1977). Institutionalized organizations: Formal structure as myth and ceremony. *American journal of sociology*, 83(2), 340-363.
- Wijen, F. (2014). Means versus ends in opaque institutional fields: Trading off compliance and achievement in sustainability standard adoption. *Academy of Management Review*, 39(3), 302-323.

Frågor?

- Herman.stal@umu.se (<http://www.org.umu.se/riseb/>)
- Herve.Corvellec@ism.lu.se